

2403
NĒST.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Frīšbalds Jānis (dzim. 1923)
Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieks,
Daugavas Vanagu Centrālās valdes
priekšsēdis (Lielbritānija)

J2403

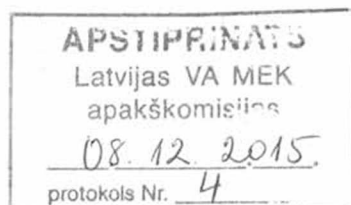
Aprokštījums (vēsturiskā iztīņa)
(1966 - 2001)

Vairāklīmeņu arhīviskā apraksta shēma

Uzziņu kods	Nosaukums	Sērijas/sērijas apakšlīmeņa glabāšanas termiņš	Sērijas/sērijas apakšlīmeņa pieejamības nosacījumi
2403	Frišvalds Jānis (1923-2009), Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieks, Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšsēdis (Lielbritānija)		
2403-1	Daugavas Vanagu Centrālās valdes finanšu dokumenti	pastāvīgi	-
2403-2	Daugavas Vanagu Centrālās valdes sarakste	pastāvīgi	-
2403-2.1	Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšsēža J.Frišvalda sarakste	pastāvīgi	-
2403-2.2	Daugavas Vanagu Centrālās valdes locekļu sarakste	pastāvīgi	-
2403-3	Daugavas Vanagu Centrālās valdes un Daugavas Vanagu fonda sēžu protokoli, apkārtraksti, ziņojumi, darbības pārskati	pastāvīgi	-
2403-4	Daugavas Vanagu organizācijas nodaļu dažādās valstīs un pārstāvniecības Latvijā dokumenti	pastāvīgi	-
2403-5	Daugavas Vanagu organizācijas Latviešu leģiona arhīva dokumenti	pastāvīgi	-
2403-6	Dažādi Daugavas Vanagu organizācijas darbību raksturojoši dokumenti	pastāvīgi	-

Izstrādātājs: LNA LVA Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļas galvenā arhīviste Silva Norenberga

S. Norenberga

2

2403

. fonda

Frišvalds Jānis (1923 -2009), Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieks, Daugavas Vanagu
Centrālās valdes priekšsēdis (Lielbritānija)

(arhīva fonda
numurs)

(arhīva fonda nosaukums)

arhīviskais apraksts par

1924. – 2009. gadu

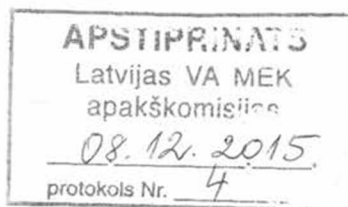
(datējums)

Nr. p.k.	Elements	Apraksts
1.	Arhīva fonda uzzīņu kods	Fonda Nr. 2403
2.	Nosaukums	Frišvalds Jānis (1923 -2009), Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieks, Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšsēdis (Lielbritānija)
3.	Datējums no	1924
4.	Datējums līdz	2009
5.	Apjoms	130 glabājamās vienības
6.	Informācijas nesēju formas	Tekstuālie dokumenti papīra formā, fotodokumenti fotopapīra formā

7.	Fondraža biogrāfija	<p>Jānis Frišvalds dzimis 1923. gada 10. jūnijā Bauskas apriņķa Codes pagasta Tiltu mājās. 1937. gadā beidzis Bauskas pilsētas V. Plūdoņa pamatskolu un iestājies Valsts Mežotnes lauksaimniecības vidusskolā, kuru pabeidzis 1943. gadā. Tajā pašā gadā iesaukts Latviešu leģiona 32. grenadieru pulkā. Prettanku bataljonā cīnījies Krievijā un Prūsijā. Pēc kara ārstējies kara slimnīcā Flensburgā.</p> <p>1947. gadā izceļojis uz Lielbritāniju, kur strādājis Stantonas tēraudlietuvē. No 1955. gada līdz 1988. gadam strādājis Notingemas pilsētas Sabiedriskā transporta departamentā.</p> <p>1967. gadā precējies ar Aiju Dēzi. Pēc viņas nāves 2002. gadā precējies ar Marutu Vingri. Ir dēls un meita no pirmās laulības.</p> <p>Miris 2009. gada 5. martā. Apglabāts Lestenes Otrā pasaules karā kritušo Brāļu kapos.</p>
7.4.	<i>Funkcijas un aktivitātes</i>	<p>Jānis Frišvalds 1949. gada rudenī piedalījies Daugavas Vanagu fonda Notingemas nodaļas dibināšanā. Ilgstoši pildījis vairākus amatus Notingemas nodaļas valdē, bijis arī nodaļas priekšsēdis. Paralēli darbojies arī Daugavas Vanagu fonda valdē, veicot informācijas nozares vadību no 1954. gada līdz 1963. gadam. No 1963. gada līdz 1967. gadam leikšējās informācijas daļas vadītājs un valdes priekšsēdētāja vietnieks. No 1967. gada līdz 1973. gadam bijis valdes priekšsēdētājs.</p> <p>No 1957. gada līdz 1964. gadam bijis Daugavas Vanagu Centrālās valdes informācijas nozares vadītājs un Daugavas Vanagu mēnešraksta redakcijas kolēģijas loceklis. Šajā un citos trimdas izdevumos publicējis savus rakstus. No 1957. gada līdz 1960. gadam un no 1966. gada līdz 1972. gadam bijis Daugavas Vanagu Centrālās valdes loceklis. 1972. gadā ticis ievēlēts par Daugavas Vanagu priekšnieku un Centrālās valdes priekšsēdi. Šo amatu saglabājis gandrīz līdz mūža beigām, vēlāk kļūstot par Daugavas Vanagu goda priekšnieku.</p> <p>Jānis Frišvalds apbalvots ar Daugavas Vanagu Atzinības rakstu – 1955. gadā, ar Daugavas Vanagu Zelta nozīmi – 1960. gadā, ar Skautu pateicības zīmi „Saulīte” – 1986. gadā, ar PBLA Kultūras fonda Goda diplomu – 1963. gadā, ar Triju Zvaigžņu ordeni – 1995. gadā un PBLA balvu 2007. gadā.</p>
8.	Apraksta vienības arhiviskā vēsture	<p>Tekstuālie dokumenti papīra formā un fotogrāfijas pakāpeniski uzkrāti Jāņa Frišvalda dzīves un darba gados, ieņemot dažādus nozīmīgus amatus Daugavas Vanagu organizācijā.</p>
9.	Iegūšanas avots	<p>Dāvinājuma līgums nr. 15, 2012. gada 5. Aprīlis. Dāvinātājs Inese Auziņa-Smith.</p>

10.	Informācijas joma un saturs	Fonds satur J.Frišvalda personisko saraksti un Daugavas Vanagu organizācijas biedru un Centrālās valdes locekļu saraksti, Daugavas Vanagu organizācijas sēžu protokolus, apkārtrakstus, ziņojumus, atskaites, finanšu dokumentus, Daugavas Vanagu organizācijas nodaļu dažādās valstīs un pārstāvniecības Latvijā dokumentus, Latviešu leģiona dokumentus un darbības gaitā uzkrātus dažādus Daugavas Vanagu organizācijas darbību raksturojošus dokumentus.
11.	Informācija par izvērtēšanu, glabāšanas termiņu noteikšanu un iznīcināšanu	2015.gadā tika veikta dokumentu izvērtēšana un aprakstīšana par 1924.-2009.gadu. Dokumenti saņemti daļēji sakārtotā veidā, ņemts vērā fondaža kārtojums. Noteikts pastāvīgs glabāšanas termiņš.
12.	Sistematizācija	Veicot izvērtēšanu, sistematizāciju un aprakstīšanu fondam 2403 aprakstam 1- v pievienots turpinājums. Dokumenti sistematizēti 6 sērijās pēc nozīmības principa, no kurām 2. sērijai pakārtotas 2 apakšsērijas. Izveidotas 130 lietas pēc tematiskā un hronoloģiskā principa.
13.	Pieejamības nosacījumi	Bez ierobežojumiem.
14.	Dokumentu valoda	Pamatvaloda – latviešu, ir dokumenti angļu un vācu valodā.
15.	Meklēšanas līdzekļi	Arhīvais apraksts F-2403 Frišvalds Jānis (1923 -2009), Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieks, Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšsēdis (Lielbritānija) par 1924.-2009. gadu. Uzskaites saraksta turpinājums par 1924.-2009. gadu. Latvju enciklopēdija 1962 – 1982 1. sēj. 446. lpp. Izd. Amerikas Latviešu Apvienības Latviešu institūts 1983. g. un arhīva fondi F-1999, F-2263, F-2330, F-2552.

Izstrādātājs: LNA LVA Personu fondu un ārvalstu dokumentu nodaļas galvenā arhīviste S.Norenberga

Dokumentu sistematizācijas shēma

1. Sarakste	1. - 88. lieta
1.1. Sarakste ar DV administrāciju un dažādu zemju, nodaļu pārstāvjiem pamatdarbības u.c. jautājumos	1. - 73. lieta
1.1.1. Sarakste ar DV CV ģenerāļsekretāru un DV Centrālās valdes pārstāvjiem	1. – 9. lieta
1.1.2. Sarakste ar DV pārstāvjiem Amerikas Savienotajās Valstīs	10. – 18. lieta
1.1.3. Sarakste ar DV pārstāvjiem Austrālijā un Jaunzēlandē	19. – 36. lieta
1.1.4. Sarakste ar DV pārstāvjiem Beniluksa valstīs	37. – 39. lieta
1.1.5. Sarakste ar DV pārstāvjiem Brazīlijā un Argentīnā	40. lieta
1.1.6. Sarakste ar DV pārstāvjiem Francijā	41. lieta
1.1.7. Sarakste ar DV pārstāvjiem Kanādā	42. – 45. lieta
1.1.8. Sarakste ar DV pārstāvjiem Lielbritānijā	46. – 52. lieta
1.1.9. Sarakste ar DV pārstāvjiem Rietumvācijā (no 1990.gadiem Vācija)	53. – 59. lieta
1.1.10. Sarakste ar DV pārstāvjiem Zviedrijā	60. – 63. lieta
1.1.11. Sarakste ar Daugavas Vanadžu pārstāvēm	64. – 66. lieta
1.1.12. Sarakste ar Daugavas Vanagu, dažādu citu organizāciju pārstāvjiem un Latvijas amatpersonām konkrētu projektu sakarā	67. – 73. lieta
1.2. Sarakste ar dažādu trimdas organizāciju pārstāvjiem un privātpersonām dažādos jautājumos	74. – 82. lieta
1.3. Sarakste ar Latvijas amatpersonām un organizāciju pārstāvjiem	83. – 87. lieta
2 J.Frišvalda ziņojumi, nekroloģi, recenzijas saistībā ar DV organizāciju tās biedriem u.c. trimdas pārstāvjiem	88. – 96. lieta
3 Fotodokumenti	97. – 101. lieta
4 Sakrātie dokumenti	102. / 103. lieta

26

Fonds Nr. 2403

Frišvalds Jānis (dzim.1923), Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieks, Daugavas Vanagu Centrālās valdes priekšsēdis

(Lielbritānija)

Aprakstījums (vēsturiskā izziņa)

(1966 – 2001)

Fondradis

Jānis Frišvalds

Biogrāfija

Jānis Frišvalds dzimis 1923. gada 10. jūnijā Bauskas apriņķa Codes pagasta „Tiltu” mājās, lauksaimnieku Jāņa un Bertas Frišvaldu ģimenē. 1937. gada pavasarī beidzis Bauskas pilsētas Viļa Plūdoņa pamatskolu, rudenī uzsāk skolas gaitas Valsts Mežotnes lauksaimniecības vidusskolā, kuru sekmīgi beidz 1943. gada aprīlī. Tā paša gada 6. novembrī tiek iesaukts Latviešu leģionā, 32. grenadieru pulkā. Prettanku bataljona rindās piedalījies cīņās Krievijā un Prūsijā. Pēc kara ārstējies kara slimnīcā Flensburgā.

1947. gada jūnijā izceļo uz Angliju un strādā Stantonas tēraudlietuvē. No 1955. gada augusta, līdz pensijas laikam 1988. gada rudenī, strādā Notingemas pilsētas Sabiedriskā transporta departamentā.

1967. gada decembrī salaulājas ar Aiju Dēzi. 1969. gada 5. novembrī ģimenē piedzimst dēls Jānis un meita Andra. Pēc sievas nāves Jānis Frišvalds 2002. gadā apprecas ar Marutu Vingri.

1949. gada 11. septembrī Jānis Frišvalds piedalās Daugavas Vanagu fonda (DVF) Notingemas nodaļas dibināšanā. Ar to sākas nepārtraukts darbs Daugavas Vanagu organizācijā. Ilggadīgi pildījis daudzus amatus Notingemas nodaļas valdē, arī nodaļas valdes priekšsēža amatu. Paralēli darbojas Daugavas Vanagu fonda valdē sekmīgi veicot informācijas nozares vadību un līdzdarbojoties žurnāla *Daugavas Vanagu Mēnešraksts* redakcijā. DVF valdes priekšsēža pienākumus pilda no 1967. gada līdz 1972. gada beigām, kad J. Frišvalds tiek ievēlēts par Daugavas Vanagu priekšnieku un Centrālās valdes priekšsēdi. Šobrīd Jānis Frišvalds ir DV goda priekšnieks.

Līdztekus sabiedriskajai darbībai J. Frišvaldam vienmēr bijusi aktīva interese par žurnālista darbu. Kopš 1963. gada, kad Londonā nodibināja Latviešu Preses biedrību, viņš ir Anglijas kopas biedrs un no 2000. gada – kopas valdes priekšsēdis. Jāņa Frišvalda raksti ir publicēti laikrakstos *Latvija Amerikā*, *Brīvā Latvija*, *Laiks*, žurnālā *Daugavas Vanagu Mēnešraksts* un DV darbības apskata piecās grāmatās *Laiks, Telpa, Ļaudis*.

J. Frišvalds apbalvots ar DV CV Atzinības rakstu (1955.g.), DV Zelta nozīmi (1960.g.), Skautu pateicības zīmi *Saulīte* (1986.g.), PBLA Kultūras fonda Goda diplomu (1963.g.), Triju Zvaigžņu ordeni (1995.g.) un PBLA balvu (2007.g.).

Uzkrāšanas un glabāšanas vēsture

Dokumentu fonds veidojies un uzkrāts pakāpeniski no 1966. gada līdz 2001. gadam J. Frišvalda dzīves un darba gados DV organizācijā un esot DV goda priekšnieka statusā.

Tiešais iegūšanas avots

Dokumentus valsts glabāšanā Latvijas Valsts arhīvam J. Frišvalds nodevis 2006. gada 13. janvārī ar dāvinājuma līgumu Nr.5.

Fonda saturs

Fonds galvenokārt satur J. Frišvalda sarakstes dokumentus, - saraksti ar DV biedriem, citu organizāciju, pārstāvjiem un privātpersonām. Bez tam informatīvi nozīmīga fonda daļa ir DV CV prezidija sēžu protokoli. Fondā iekļauti J. Frišvalda sastādīti ziņojumi, nekroloģi, recenzijas, kā arī dažādi raksti par DV organizācijas darbību, tās biedriem u.c. trimdas pārstāvjiem. Fonda fotodokumenti sniedz priekšstatu par DV organizācijas biedru dalību dažādos pasākumos un savstarpējo sadarbību.

Fonda sistematizācija

Dokumenti nodoti valsts glabāšanā nesakārtotā veidā. Ekspertīze, un aprakstīšana veikta 2008. gadā vadoties pēc Vispārējā starptautiskā arhīvu dokumentu aprakstījuma standarta ISAD (G) pielietošanas noteikumu B daļu – par personu fondiem un pēc "Metodiskiem norādījumiem personu dokumentu apsekošanai un vienkāršotai aprakstīšanai". Veicot vērtības ekspertīzi, sistematizāciju un aprakstīšanu fondam izveidots apraksts – 1-v. Dokumenti aprakstā sakārtoti 4 sērijās, 3 apakšsērijās un 12 apakšapakšsērijās (skat. Pievienoto dokumentu sistematizācijas shēmu).

48

Sarakstes dokumenti sistematizēti ievērojot DV organizācijas struktūru un fondaža J. Frišvalda darbību tajā. Izdalīta atsevišķa apakšsērija (1.1), kurā iekļautā sarakste galvenokārt risina DV organizācijas vadības un nodaļu vienotās darbības jautājumus. Lai precīzāk izdalītu informāciju par atsevišķu DV struktūrvienību darbību konkrētās valstīs, minētā dokumentu grupa sadalīta 12 apakšsērijās, kuras kārtotas alfabēta kārtībā pēc šo valstu nosaukumu pirmajiem burtiem. Lietu kārtojumā aprakstā galvenokārt lietots nomināli hronoloģiskais princips. Dokumenti lietās – brīvā kārtojumā.

Komplektēšana

Fonda papildinājums nav paredzēts.

Dokumentu pieejamības noteikumi

Bez ierobežojumiem.

Dokumentu valoda

Fondā ir dokumenti latviešu, angļu un krievu valodās. Norāde par dokumentiem svešvalodās uzrādīta apraksta piezīmju daļā.

Dokumentu fiziskais raksturojums

Vispārējais dokumentu fiziskais stāvoklis ir apmierinošs.

Saistītie dokumenti

Dažāda rakstura informāciju par J. Frišvaldu var atrast sekojošos LVA fondos:

- 1) Fondā Nr. 1999, *Leitītis Jēkabs (1915 - 2005), Daugavas Vanagu Vācijas valdes priekšsēdis, (Vācija)*;
- 2) Fondā Nr. 2263, *Zariņš Kārlis (1879-1963), Latvijas sūtnis Lielbritānijā, ārkārtējo pilnvaru nesējs, (Lielbritānija)*;
- 3) Fondā Nr. 2330, *Daugavas Vanagu Austrālijas valde*;
- 4) Fondā Nr. 2552, *Daugavas Vanagu Centrālā valde*.

Aprakstu sastādīja:

Personu fondu un trimdas dokumentu daļas

galvenais arhivists

/G. Kraulis/

2008. gada 16. oktobrī.

LIETAS Nr. _____ **APLIECINĀJUMA LAPA**

Lietā iešūtas (ievietotas) 8 (astonas)
ar cipariem un vārdiem _____ lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____ ,

izlaisti lapu Nr. _____ ;

+ _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja

ISA galv. p. gl.
amats

[Paraksts]
paraksts

B. Cīcane
paraksta atšifrējums